

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pal ügyvéd irodájában,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények és a pénzküldemé-
nyek is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre
van beosztva. Egy hely ára 90 kr.
Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr.
Bérmendetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el. Kéziratok
vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

BESZÁMOLÓ

Alkotmányos életünk egyik kiegészítő részét képezik mai napság az országgyűlési képviselők beszámoló beszédei.

Hajdan a beszámolókat nem ismerték az országgyűlésbe küldött képviselők, utasításait a küldöktől nyerték és ezen utasítások zsinórmértékül szolgáltak a képviselőnek.

Jelenben választás előtt a jelölt kifejti programját; elmondja, hogy mely párthoz fog tartozni, minő elvei vannak és ezen előre elmondott elvek és álláspontok alapján választatik meg a képviselő.

Misem természetesebb tehát, minthogy az egybehívott országgyűlés egy-egy szakának zártával a képviselő kerületbeli küldőinek számot ad saját, avagy pártja ténykedéséről — leggyakrabban mindkettőről — nem tévesztvén szem elől annak vitatását, a másik pártok mit tettek és mit mulasztottak.

A szegvári választó-kerület eddigi képviselői is teljesítették a szokás által szentelt kötelezettségüket, tette ezt a kerület Csany községében e hó 12-én jelenlegi képviselőnk, örgróf Pallavicini Sándor ur is.

A beszámoló beszédek tartása rendszerint eleve híresztelt; megmozdítanak fűt fát, hogy a képviselő tüntetőleg fogadtassék, költekeznek egyesek, a párt, a képviselő, hogy a bevonulás, a szükségszerű banquet, avagy diszevés minél sikerültebb legyen, hogy a választó mindezt készpénzül vegye és beleélje magát a gondolat és tudatba, mikép az illető képviselő pártatlan, általán szeretett, — szóval: kis Isten!?

Az őszinte ragaszkodás és szívből eredő tisztelettel párosult szeretet nem szorul fentjelzett szemfényvesztő eszközökre és minél kevésbé kürtöltetik eleve egy beszámoló beszéd, minél kevésbé gyakoroltatik a választóra nyomás a beszámoló beszédnél megjelenés okán; ha nincs kilátás ingyen evés, ivásra és a választók nagy munka idején mértföldekre utaznak, hogy képviselőjük beszédjét meghallgathassák: e körülmény csakis arra vall és azt igazolja, hogy a választott képviselő oly egyén, kit hallani, látni, tőle esetleg tanácsot, véleményt kikérni a választó még nagy áldozat árán is érdemesnek látja és tartja.

Ily körülményeket észleltünk, ily tényeket constatálhattunk a képviselőnk által tartott beszámolónál is.

Nem volt híresztelve, hogy képviselőnk beszámoló beszédet tart, mert csakis e hó 11-én délelőtt 11—12 óra között határozta el, akkor, midőn — mint értesültünk — Mind-

szent község előljárósága és többen nála tisztelegtek és azon óhajnak adtak kifejezést, mikép, mint képviselő, számolna be ténykedéséről. A h.m.vásárhelyi vásár okán sem Mindszenten, sem Szegváron nem látta helyes és célszerűnek a beszámoló e helyeken megtartását és így Csany község részeseült ama szerencsében, hogy a kerület képviselője beszámolóját ott tartsa legelsőbb.

Őszinte örömmel constatáljuk e helyen, hogy ily beszámolót még képviselő nem tartott; szívünk feldobog a jobb jövő reményében, ha lelki szemeink elé idézzük a beszámoló alkalmából látottakat és hallottakat és elmondhatjuk, mikép szívünk óhaja: tartsa meg a Mindenható képviselőnk, éltesse az emberi élet legvégső határáig boldogan, hogy érvényre emelhesse szándékát, beváltassa ígéreteit a haza dicsőségére, kerületünk előnyére!

A SZERZÉS.

Idején valónak látszik, hogy e cikkünket, melyet tárgyhalmaz miatt már két számon keresztül kénytelenek voltunk megszakítani, tovább folytassuk.

Eddigi közleményeinkben a sorozás silány eredményének okaival foglalkozva, eljutottunk odáig, hogy kijelentettük, miszerint a testi satnyaságra s következőkép a sorozás eredményének silányságára is lényeges befolyással van az erkölcstelenség s a közönséges értelemben vett fajtalanság terjedése is.

Ez állításunkkal foglalkozva, okvetlenül vissza kell idéznünk a 15—20 év előtti állapotokat, a midőn láttuk, hogy a fiatalság, a munkától ment időt nem holmi erkölcslontó célcázásokkal, hanem valóban testedző mulatságokkal töltötte. Kivonult a mezőre s ott testmozgással járó társasjáték — minő például a divatból már egészen kiment labdázás — volt mulatsága.

Egyidő óta azonban rettenetesen elharapódzott a korcsmai tivornyázás, célcázás, a melyben természetesen nemcsak férfiak, hanem felnőt és serdült leányok is tömegesen vesznek részt. S ha a leányokat legálább szüleik kísérik e mulató helyekre, még hagyján volna, de bizony azok, minden szülői felügyelet nélkül, a saját kényük, kedvükre hagyva mulatnak, jobban mondva paráználkodnak estétől reggelig. Ha e mulató helyek mellett elhaladunk, s az ott folyó diskurzusokat és kurjongatásokat figyeljük, lehetetlen meg nem botránkoznunk azon borzasztó trágár beszédek fölött, a melyek itt folynak és a nélkül, hogy a szemérmesebbnek lenni kellő leány-népség arca elpirulna. Sőt ellenkezőleg, még élénkebb teszi a trágár szóbeszédet.

No, hogy a kik nyelvükön hordják a trágárságot, a kik azzal uton-utfélen kérkednek, a kik szülői felügyelet nélkül ily tár-

saságokban részt vesznek: azok ténybelileg sem valami nagyon respektálhatják az erkölcslontó, mondani is fölösleges, hogy a kik az erkölcstelenséggel — elmondhatjuk — divatszerűen kérkednek: azok nem rettennek vissza annak tényleges véghezvitelétől sem. —

Avagy nem az erkölcstelenség terjedésére vall-e a bujakóros betegségek szaporodása s a törvénytelen születések számának növekedése, az előforduló magzatelhajtások és gyermek kitételek? — A bűnben leledző anya, ballépésének gyümölcsét, az ártatlan csecsemőt elteszi láb alól, hogy szegyenére ne emlékeztesse; a másik, hogy szabadabban bujálkodhassék s ne hogy bűnének gyümölcse is legyen, kuruzslók segítségével a fogamzásra teszi magát képtelenné. Találunk szülőket, kik nemcsak hogy nem sajnálkoznak gyermekeik halála fölött, de sőt örülnek azon. Mi ezt is az erkölcstelenség egyik nemének tartjuk.

Ha egy statisztikus komoly tanulmány tárgyává tenné a sorozó bizottságok leleteit, számszerűleg kimutathatná, hogy hány hadköteles nem alkalmas azért, mert vagy bujakóros, vagy, mert ily betegséget már szüleitől örökölte.

Nemcsak az orvosi tudomány bizonyította be régen, de a köztapasztalat is azt igazolja, hogy a bujakóros betegségben szenvedő szülőknél gyermekei e betegséget átöröklék, hogy ha a még fejlődésben levő fiatal nemzedék a bujálkodásnak adja magát, saját testi épségét, testi erejének kellő mértékben kifejlődését gátolja meg.

Sajnálattal kell e dolgokat regisztrálnunk, de valót és igazat mondottunk s épen azért nem térhettünk ki előle.

LEVELEZÉS.

Szegvárt, 1885. jul. 12.

Tekintetes szerkesztőség!

Becses engedelmevel előttem igenis nagyra becsült lapját igénybe veszem azon célból, hogy községünkről, Csongrád megye ezen egyik legnagyobb községének közállapotáról, beléleletéről egyet-mást becses lapja mélyen tisztelt olvasói tudomására hozzak.

Szükségesnek tartom ezt azon egyszerű okból, hogy megmutassam, mennyire hátramaradhat egy község, ha népe ügyeinek vezetését olyan emberekre bizza, kik nem veszik azt tekintetbe, hogy a kornak követelményei vannak, hanem az ősapjoktól örökölt, megsontosodott nézetnek: a maradjunk ott és úgy, ahol és a hogy eddig voltunk — elvet követvén, minden józan haladásnak esküdt ellenségei.

Feleslegesnek tartom azt hosszabban elmondani; — mert levelem szűk kerete nem is engedi meg, hogy milyen jó akarattal viseltettek községünk ügyei iránt a nép egyes szószólói, midőn a legközelebbi községi tisztújításnál minden ok nélkül letették a volt — szakértelemmel ellátott, érdemekben gazdag, minden jóért és hasznosért nemes szívvel dobogó és erős akarattal rendelkező előljáróságot a képviselő testületet, s tettek helyébe olyant, mely sem szakértelemmel, sem az ügy iránti ele-

gendő buzgósággal nem bír, hanem e helyett a hátuk mögött álló községboldogítók játéklabdájává és eszközévé váltak.

Ily körülmények között magyarázható azután meg azon tény, hogy dicső uralkodásuk 3-4 ik havában, a nemes előljáróság új feje, a bíró, ki Csongrád megye tek. szolgabírója előtt egyik hivatalos felelősségre vonás alkalmával egyszerűen, minden tartózkodás nélkül kénytelen volt kijelenteni, hogy ő sem írni, — saját nevével kívül — sem olvasni nem tud, nem is tudott életében sohasem, ő vele bizony bátrán aláírhatná a halálos ítéletét is bárki emberfia, — Csongrád megye tek. tiszántuli járási szolgabírója által állásától felfüggesztetett, s ellene a fegyelmi vizsgálat elrendeltetett.

Folyó hó 9 én volt ama közgyűlés, melyen a megüresült bírói állomásra ideiglenes bíró választatott, a mostani esküdt (másod) bíró személyében.

Nem is szólva arról, hogy ez is elődjéhez méltó, a többi előjáró s képviselő társaival, — kik közül a közgyűlés ellen már is megindított a fegyelmi vizsgálat — egyáltalán képtelenek a község ügyeinek vezetésére; engedje meg a tekintetes szerkesztőség, hogy ama, főntemlített községünk hátramaradottságában korszakot alkotó gyűlésnek egyetlen egy határozatát mondjam el, úgy, amint az hozatott.

Tudvalevő dolog, hogy Csongrád megye kir. tanfelügyelője fölhevítést intézett a megye minden egyes községének előljáróságához, iskolaszékéhez, hogy, miután a csongrád megyei tanítók — tanfelügyelőjük vezetése alatt — testületileg óhajtik a budapesti országos kiállításra megnézni s tanulmányozni — küldjön ki kebeléből egy vagy több tanítót s azt a szükséges segélyvel ellátva, a kir. tanfelügyelő által meghatározott időre és helyre bocsássa utnak.

Igy történt ez Szegváron is.

Az iskolaszéki elnök vévén a fölhevítést, rögtön gyűlést hívott össze, melyen a kiküldendő tag személye és a megszavazandó segély összeg iránt véleményezési határozatokat hozták meg.

Meg is választották a tanító testület egyik tagját, ki 15 frtnyi segély összeggel, mint a kir. tanfelügyelő ur által is tervbe vett minimummal ellátva, menne a kiállításra.

Ámde — hic rodus hic sulta — most jön a nemes előljáróság, illetve képviselő testület jóváhagyó jogával, s mit is várhattunk volna egyebet, mint azt: „mi nem szavazunk meg e célra egy krajcárt

sem, ha tanító ur menni akar a kiállításra, menjen a maga pénzén.”

Sőt mielőtt e nagyérdemű határozatot meghozták volna, a közgyűlés egyik népboldogító Demosthenese ékesszavakban előadta, hogy az tökéletesen mindegy, akár a tanítót, akár a kanászbojtárt küldjük el, — parádézni és szemit hizlalni az is tudja.

Beszéde végén pedig kérdést intézett az elnöklő új bíróhoz, hogy szabad-e ez összeget megvonni; mert ő s a vele egyetértő képviselők csak azt szavazzák meg, amit megszavazni okvetlenül szükséges (muszaj).

Erre — a bíró helyett, — Szegvár község jegyzője adta meg a feleletet a következő szellemes adomával:

A régi világban (időben), Deák Ferenc nagy hazánkia egy kis községen keresztül menve, a vele szemközt jövő paraszt embertől azt kérde: „Szabad-e, bátya, ebben a faluban dohányozni?” Mire az volt a lakonikus válasz: „Szabadnak — szabad; de jóra való ember azt nem teszi.”

Igy vagyunk mi is ez összeggel. Megvonni szabad, de

Természetesen nem értette el a célzást a nemes képviselő testületnek igen csekély része, hanem szavazott kolomposa után, a fentemlített határozat meghozatalához.

Ily körülmények között tehát a nagylelkűleg megválasztott tanító, ki időközben már a három napi elszállásolási és belépti díjat előre beküldte s megjelenését a kir. tanfelügyelőnek bejelentette — mehet a saját költségén.

Igen ám, de hogyan? Szegvár község oly gyengén díjazza tanítóit, hogy fizetéséből még a legszükségesebb életfenntartási költségeit is alig alig bírja fedezni, — ehhez járul még ama sajnos körülmény, hogy e gyenge dotációt, — ami beillene könyöradománynak — sem fizeti rendszeresen, élvén a nemes előljáróságnak megint egyik új alakja, a pénztáros, azon mondással: „Nem fizethetünk, nincs pénzünk. — Így történik azután, hogy 2-3 hónap is eltelik a nélkül, hogy a tanítók közül egyetlen egyik is csak egy árva garas fizetést kapna.

A szegvári Demosthenes azonban ennek dacára is kegyeltje, a pénztáros fizetését, tekintetbe véve három hónap alatt szerzett bokros érdemét (?), föl emeltetni kérte. — Ez egyszer azonban népboldogító ur törekvése hajótörést szenvedett.

Ezek voltak azok, melyeket becses engedel

tekintetében az engesztelődés, béke és szánalom mosolya ült, majd meg harag gyúlt azon; szemei ragyogtak, keble feldobogva feszült az érzeletől, majd ismét reszketve tekintte a sorokra; szemeiben az öröm könye csillogott, de legördült az s szomorúan nézett körül szobájában.

Elolvasá a levelet s zokogva hanyatlott pamlagára; s miért? talán ő maga sem tudta volna tisztán megmondani.

Mily kegyes az Isten! hogy a szív meg ne repedjen az érzelmektől, megengedé a könyvek által csillapítani az öröm s könnyebbiteni a fájdalom érzelmeit.

Eszébe jutott az ifjú, kiről szive azt sugallá, hogy ismeri, s kire álmában kedves halottjai mutatnak, kinek emlékezetére mindig feldobogott keble, eszébe jutott ez ifjú, s alig hallható hangon rebegé: „Igen, ő az; más nem lehet, más nem írhat így, másnak sorsa nem lehet ilyen; igen, ő az, más név nem jelenthet.”

Rövid gondolkodás után ismét sohajta: „S ha nem ő . . . ? de ő . . . nem, nem lehet, hiszen oly ifjú még . . . De ő mégis, igen ő,” s kezébe vette a levelet, olvasni kezdé:

— „Atyám az önkény áldozata lett.”

— „Még temetésén sem lehettem jelen.”

Heggedni kezdő sebeket szaggattak fel e szavak Ilona szívében, s mégis oly jól esett neki az ismételtetés:

„Még temetésén sem lehettem jelen.”

— „Atyám halálakor boszút esküvétem.”

nével a tek. szerkesztőségnek elmondani óhajtottam azért, hogy intő példa legyen a mi nemes előljáróságunk és képviselő testületünk a többi községek előtt, mely a helyett, hogy elősegítené feladatához mért pártolásával, — nemzeti gyöngyünk — kiállításunk ügyét, s vele együtt a maga hasznát — két század előtti közönyösséggel utasítja el magától az erre való jó alkalmat.

Pedig, ha meggondolná, hogy gyermekeiknek oktatója, nevelője elmenvén a kiállításba, ismeret kibővítve, a mai korhoz átadomítva hozza haza és csepetti tanítványai lelkébe — sokkal több hasznot tesz a községnek, mint a népboldogítók befolysága alatt álló gyűlés tett a 15 frtnak szugori megvonásával. Ámde nálunk fordított világ van.

Máskor becses engedelmeivel egyebekről.

X.

KEPVESELŐNK UTAZÁSA CSANYRA.

E hó 12 én a kora reggeli órákban látni lehetett, mikép rendkívüli dolog van készülőben. Egyes házak előtt csoportok, kocsik gyülekeztek és nem csekély számú nemzeti lobogó volt a kocsikon elhelyezve.

Nem tüntetés és zaj lévén az illető választók célja, szép rendben keltek át a Tiszán és a baksi majorig haladtak, ott várván be a képviselőt. Tíz óra előtt Szegvár, Derekegyháza és Mindszentről mintegy 30 kocsi gyűlt össze a majorban, hova is a képviselő tíz órakor megérkezett; az összegyűlt választók által lelkes éljenzéssel, Keller Lajos mindszenti plébános által pedig rövid, de magvas és ismételt éljenzés által félbeszakított beszéddel lett fogadva.

A képviselő meghatottan köszönte meg a nem várt és remélt ily számos megjelenést, annál inkább nem várta e szives fogadtatást, mert, ugymond, alig pár órája, hogy a beszámoló megtartására magát elhatározta; aratás és vásáros idő van, mindkettő pedig a választó közönséget az év e szakában tul elfoglalja.

E közben az ujabban érkezettek sorakozván a már imposánsná lett kísérettel, megindult szeretett képviselőnk Csany felé — azon reményben és véleményben, hogy bent Csanyon ugyan majd várják az ottani választók — de odáig elmélkedhetik és gyönyörködhetnek az alig elmúlt fogadtatáson.

Képviselőnk csalódott; mert alig negyed órai ut után, a Csany — síróhegyi határ felől egész tábor látszott — körös-körül nemzeti lobogókkal övezet-

Ezt már csak félve merete utána mondani, mert ő csak fogadta azt.

— „S ez szél gyanánt lobogtatá a honszeretet títzét, mit atyám oltott szívembe. S megesküvétem, hogy életemet ama szent ügynek áldozom, melyért ő küzdött: „Pro Deo et pro Patria!” Sokszor gondoltam már vissza ez időre, s mindannyiszor, nappal úgy, mint álmomban, megjeleni láttam lelkem előtt atyám szellemét, s szinte hallám ajkáról: Fiam! esküd szent legyen, fiam! „Pro Deo et pro Patria!”

Ilona ezeket nem mondá ugyan fennhangon utána, de szívében ép ezeket érezé s ajkai suttogák:

— „A mint Isten és eröm engede — Istenem s hazám, panaszok ne vegyék! — eddig mindent megtevék.”

Hazámnak szentelem életemet, de ime, mióta kegyelmedet, méltóságos fejedelemszony, meglátam, szívében a hazaszeretet mellett még egy újat érzek lobogni, mely — engem gyakran szórakoztatván, — amazt gyengíté s ez a tűz — a szerelem. Kegyelmeden áll ezen segíteni, kegyelmednek van adva a hatalom e gyengítő lángot erősítővé változtatni.

Óh! bár, a mily egyező életünk folyama, oly egyezőek volnának egymás iránti érzelmeink!

Tegye meg azt, édes fejedelemszony, tegye meg, Istenemre s hazámra kérem, tegye meg; különben gyengének érzem magamat fogadásomat beváltani; óh kérem, tegye meg: „Pro Deo et pro Patria!”

„Igen! megteszem, kiáltá fel Ilona — . . . Mit?

TARCSA.

ZRINYI ILONA.

— TÖRTÉNETI BESZÉLT. —

(Folytatás.)

III.

„A hegytetőn még ül a téli hó,
Midőn tövében már virág fesel.”

Petőfi.

A tél eltelt.

A hó felhőktől megtisztult égen a tavaszi uap kezde mosolyogni; melynek sugárait a hegyek csücsairól még hólepel verte vissza, de lenn a völgyben már csókkal fogadták a nyilni kezdő virágocskák ajkai.

„A hegytetőn még ül a téli hó,
Midőn tövében már virág fesel.”

Egy délután épen vára kis kápolnájából tért vissza Ilona, midőn jelentik, hogy egy futár jött a várba s a fejedelemszonnyal akar beszélni. Ilona parancsolá, hogy ereszsék be.

A futár egy levelet adott át neki és ura nevében kérte, hogy másnap reggel a válaszáért jöhessen. Beleegyezett, s a futár távozott.

Ilona egyedül maradván szobájában, kezébe vette a levelet, nézte az írást . . . nem ismeré, nézte a pecsétet . . . nem ismeré; félve bontá fel azt és olvasni kezdé.

Arca kipirult, majd hirtelen elhalványodott,

ten és valójában: a tömörkényi, siróhegyi, csanyi választók közül mintegy 70-80 kocsin százakra menő választóval várta a kerület tisztelt képviselőjét Csemegi Antal Csongrád járási szolgabíróval élőkön.

Csemegi, majd Pap Ödön üdvözölték a képviselet, őszinte örömtüknek adván kifejezést, hogy üdvözölhetik a járás, illetve a község határán, — örömmel üdvözlik; mert a főúr, ki függetlenül, kényelemben élhet, de a haza és a kerület érdekei szem előtt tartása mellett fárad és dolgozik, szebb és nemesebb tettet követ el, mint azok, kik úgy szólván kenyérkeresetnek tekintik a képviselői mandátumot.

A harsogó és szünni nem akaró éljenzéssel fogadott képviselői rövid válasz után megindult a menet Csanyra. Nem tulozunk, midőn állítjuk, hogy röktönzött beszámoló alkalmából nem láttunk még ily bevonulást egy községben, mint történt ez Csanyon; de alig maradt hátrább eme felvonulás a választás alkalmából kifejtett fény, sokaság és lelkesedésnél.

Kiket a véletlen a hosszú kocsisor végére vetett, még Siróhegy innenső felén voltunk, midőn már durrogtak a mozsarak Csanyon, jelétül annak, hogy a várva-várt képviselő megérkezett.

Hogy mily lelkesedetten fogadták a képviselőt Csanyon nem tudhatjuk; de következtetjük és hallottuk. Ki látta még e vidéken, hogy a nép az utca két oldalán levő fák ágait összevonja, szalaggal összefűzve, az ágakra mindenféle kendőt, hajfonó pántlikáit felkösse?

Volt-e már eset arra, hogy az utcákon, hol fa nem volt, — fasort rögtönözzen a nép és hogy e fasort megrakja legdrágább és legféltettebb kincsével, selyem kendővel és szép szalagjaival? Bizonyára ily eset eddigelé nem történt.

Bármily nagy ur is képviselőnk, bármily sokat látott és élt is már át, nem átalotta bevallani, hogy ily fogadtatást sem nem reményelt, sem nem várt és hogy kedves emléket fogja képezni: a nép szivessége, elözékenysége és szeretetének imigyen nyilvánulása.

A szépen diszitett közháznál a képviselőt Blázsik Márton szolgabíró segéd, utána Pap János csanyi választó üdvözölték, tekintve kérték föl a beszámoló megtartására. — Lelkes, ismételt éljenzés között mondotta el a képviselő beszámoló beszédjét. (Legközelebb szó szerinti közöljük.) — Később néhány egyénnek tanácsot adott, a hozzá segélyért folyamodók kéréseit teljesítette, a községek elöl-

járolnak ismételtlen megköszönte fáradozásukat, a Szegvárról jelenvoltaknak meleg, elismerő szavai mellett köszönte meg, hogy oly szép számmal, oly távolról, ily munkaidőbe Csanyra menni nem sajnáltak — üdvözölvén azok által a többi választókat. A képviselő — sürgős teendőik híván Budapestre — Baksi majorjába lelkes éljenzés és mozsár durrogás kíséretében elutazott. A csanyi határig kísérték a nagyszámu választók, hol is szívélyesen elbucszáltak — képviselő és választók.

Mindkét részre kellemes lesz a nap emléke! Kísérje áldás és szerencse képviselőnk utjában! Várjuk, hogy ígéretéhez képest Mindszent és Szegvárra is eljövend ez év folyamán.

Tekintetes szerkesztőség!

1885. jul. 12 én Csanyon nagy ünnep volt. Ögróf Pallavicini Sándor ur, kerületünk képviselője, beszámoló beszédet tartott Közlöm a nap eseményeit és kérem jelen soraimnak becses lapjukban helyt adni (Más oldalról nyert közlemények miatt csak részben közölhetjük vett sorait. Szerk.)

Itt maradt Szegvár, Derekegyház és Mindszent-ről mintegy 60-80 választó, kik Somodi János csanyi bíró, Kardos János lelkész és Pap Ödön községi jegyző vendégszerető házaiknál marasztalva lettek.

Mindennapi, hogy ily alkalomból pohárköszöntők egész sorozata mondatik el; de a felzuduló lelkes éljenzés azt mutatta, hogy itt nem épen közönséges lakmározás alkalmából elmondott jó kívánatok nyertek kifejezést, nem a kocinthatás okozta beszédekre harsant föl az „Éljen“ válasz, hanem az örömtelt kebel, a tuláradó lelkesültség mondotta felköszöntők pezsdítették meg a vért az emberekben és az emelkedett hangulat kifolyása volt a sok köszöntő.

Pap Ödön barátomnál tartott felköszöntők közül kiemelem a Blázsik Mártonét, ki a képviselőt éltette. Esetelte az ögróf előbbi életét, kiemelte annak polgári erényet, iparkodását, nyájasságát és mindezek fölött a nemesen gondolkodó főurat, a hazaszerető képviselőt éltette.

Utána Wimmer Károly szólott. Ő mindazokat, miket Blázsik elmondott, magáévá teszi, való igaznak tudta és az okon volt ő a választási mozgalom idején a pártnak elnöke. Poharát szeretett képviselőnk neje, szül. Széchenyi Irma grófnő, a lelkes honleányért emelte, kinek oldalán tanulta képviselőnk részben ismerni a nép szükségait, ki mind azokban, miket a képviselő mint olyan, a főúr mint ilyen tett, avagy tesz, — ha nem vesz is tényleg részt, — de latba veti mindig befolyását ott és akkor, a hol és amikor az ország, avagy a kerület érdeke körül van szó.

Szünni nem akaró éljenzés, elérzékenyítés közepette határozottuk el Vidovich Antal ajánlatára, hogy úgy a képviselőt, mint annak tisztelt nejét, a választók egy részének hű óhajairól sürgönyileg értesítsük, mi meg is történt.

Szobotka Gusztáv ur a választókat éltette, kik midőn alkotmányos jog gyakorlásáról van szó, időt, fáradságot nem kimélnék, hogy jogaikat gyakorolják. Ugyan ő Keller Lajos plébánost éltette, ki hivatalását a leglelkesebben teljesíti, de emberbarátnak és a köztügyek harcosának is bizonyult. Poharat emelt még Szobotka az ögróf tisztjeiért, kiknek odaadó működése kedveltette meg az ögróffal a huzamosabb itt tartózkodást, melyből kifolyólag volt lehetséges a mai beszámoló beszéd megtartásai meghívás.

Wimmer Károly Bása Kálmánt, képviselőnk titkárját, a távolban is magyar gondolkodású jó hazafit éltette. Pap Ödön a csongrádi járás szolgabíróit Csemegi Antalt és Blázsik Mártont éltette, Angyán a barátság, szeretet, összetartás és hazaszeretre mondott talpraesett köszöntőt. Vidovich Antal, mint járási tisztviselő, mint volt szegvári lakos, a szegvári kerület, de főleg a szegvári lakosokért ürété poharát.

Levelem tulbösszura terjedne, ha leakarnám mindazt írni, mit az nap láttam, hallottam, tapasztaltam.

Rég időkre emlékezem, de a mai naphoz hasonlót nem éltem még át. Isten velünk, éljen követünk!

CSANYI.

Világfolyása.

Az Ausztriával 1877-ben tíz évre kötött vám- és kereskedelmi szerződésünk ideje közeledik a felmondáshoz. Ezen közös vám- és kereskedelmi szerződés felmondása vagy megújítása Magyarország ipari és kereskedelmi fejlődésére nézve fontos tényező s annak mikénti megoldása hazánk jövő fejlődésére nézve nagy jelentőséggel bír. A magyar miniszterek erre vonatkozólag osztrák kollegáikkal már megindították a tárgyalásokat s annak megújítása iránt tanácskoztak is. A magyar miniszterek e tanácskozásoknál álláspontjaikat tartózkodás nélkül fejtették ki s a szükségesnek mutakozó javaslatokat megtették és indokolták. Bécsi lapok szerint az osztrák miniszterek részéről a tárgyalások sima lefolyását semmi veszély nem fenyegeti s az ősszel újból folytatandó tanácskozások elé nyugodtan nézhetünk.

A vám és kereskedelmi szerződés tárgyalásán kívül ez országgyűlésnek fontosabb

én szeretni? ... Gyász ruhás özvegy ... S ha ő ... Nem, nem ő ... nem, nem lehet ...

Igy tépelődött egész este.

Másnap reggel írni kezdé a választ. Szive azt súgá: igen; de az ész nem-et mondott. Irt ... A levél kész volt. Elolvasá. Bepecsételte. S épen felbontani s talán szétéptni akará, midőn a futár belépven illő üdvözléssel kérte az ígért választ. Átadá a levelet. A futár elment.

Ilona nem is tudá jóformán, hogy mit irt; csak e két szó esengett fülébe: igen! — nem! ...

* * *

Az esti szél szárnyán lebegő bárány-fellegecskék el-elakarták az elő-előtűnő csillagokat, a méla hold is csak olykor-olykor nézhető meg magát a habjait locsogva hőmpölygető tiszta tükrében.

Mély völgyben fektött a tábor, egyik felől erdős hegy, másik felől a folyó által kerítve. Száz meg száz sátor állt egymás mellett, mintha egy új Árpád hada volna a tábor, s mindenik sátorban csak az égbolt mécei s honszeretet tüze világított. Ott ősz hadfiak regélik a multat és saját életök történetét a serdülő ivadéknak, itt a holnapi nagy eseményekről foly a beszéd; ott Bocskay nevére lelkesül ifjú és agg egyaránt, itt nemzeti büszkeséggel emlegetik Bethlen nagy nevét; ott a nép nyomorain panaszkodnak, itt a remény világánál szemléltetik a megérdemelt örömteli boldog napokat; szóval az egész táborban a honszeretet tüze mellett a honszeretettől lelkesülve a hazáról beszél minden ajk.

Két egymás mellett fekvő dombocskán egy-egy, a többinél valamivel diszesebb sátor áll. Talán a vezér vagy a vezérek sátora?

Az egyik csendes, mintha senki sem volna benne; a másikban egy fiatal férfi jár fel s alá mélyen gondolkozva ...

Elvonultak a föllegek.

„A csendes nyári éjben tisztán sütött a hold, Szélsőprött udvarában egy szál fölleg se volt.“

A tábor elcsendesült. Az örökön kívül senki sem látszott ébren lenni. De az említettük sátort elfelejté megkeresni az álom, lakója még ébren vala, néha ki-kitekinte s végig járatta sas-szemait a nyugvó táboron, mintha félténé azt és föl-fölnézett az égre, mintha a hulló csillagokról elmélkednék, — ismét bement a sátorba s fűzé tovább gondolatait.

Ugyan miről gondolkozhatott? ...

A fias-tyúk legmagasabb álláspontján tanyázott már, elmúlt az éjféli, megkezdődött az új, az anynyira nevezetes nap e férfúra.

„De hol keshetik ennyi ideig? suttagá a remény s kétség által összekuszált gondolatait — ... Talán elfogták ... s épen ... de nem, ő ezt nem teszi ... Ejh ... de nem ...“

Erre a sátor előtt egy lovas állt meg.

„Te vagy Gábor?“

— „Igen, uram,“ felel a kértett.

„Nos?“

— „Itt a levél.“

Átvevé a levelet s mintegy feledve annak hozóját, asztalához sietett, világot gyujtott s feltöré azt.

— „De uram, — szakítá félbe a csendet amaz, — nem is kéred késésem okát?“

„Ellenség?“

— „Nem.“

„Kérlek, halaszd holnapra.“

— „De, uram, holnap ... ktlömben akaratom szerint.“

És távozott, az ott maradt férfi pedig a felbontott levelet kezdé olvasni. Öröm sugárzott ki tekintetéből az első pont olvasásaközben; de csakhamar ráncba szedődött homloka, a midőn a másodikhoz ért, s átfutván a harmadikat is felsohatja: „Nem értem!“ Ismét elolvasá s ismét nem érté, elolvasá harmadszor is ...

„Ah értem! nincs tehát sziv, mely megértené szivemet, nincs, mely úgy érezne, mint az enyém. Nincs? De van: Tied az édes nemzetem, tied, kinek jelszava egy az enyimmel: „Pro Deo et pro Patria!“ Te megérted szivemet, én megértem a tiedet ... Pislogó mécs aludj el a szent, a valódi tűz mellett, mit maga az Isten gyujta szivemben!“ s a gondolatra a gyöngye levél alatt reszketett az erős kar, elérjté a levelet s egy gypágyra dölt ...

„Soha mást, csak az egyet, kinek örök szeretet esküvém, csak téged, édes hazám!“ ... s az álom nagy sokára végre elnyomta, de csak rövid időre.

(Folytatjuk.)

tárgya lesz még a képviselők mandátumának három évről öt évre leendő fölemelése, melyet több kormányparti képviselő fog indítványozni. Az indítványt maga a kormány is támogatni szándékozik s rajta lesz, hogy már a következő országgyűlésre öt évre választassanak a képviselők.

A védtörvény módosítása s ezzel kapcsolatban az ujoncozás kiterjesztésének eszméjével az utóbbi időkben a hadügyminisztériumban gyakran foglalkoznak. Ugyanis a sorozások s különösen az utolsó sorozás lehangelő eredményei arra a meggyőződésre vezették a közös hadügyminisztert, hogy már a negyedik korosztály sem fedezi a szükségletet, következésképpen tehát az 5-ik korosztály bevonása is szükségesnek mutatkozik. A hadügyminiszter a fenforgó viszonyok között e rendszabályt elkerülhetlennek tartja, azonban a két honvédelmi miniszter, a magyar és osztrák, kik a tanácskozásokban szintén élénk részt vesznek, a legyőzhetlen akadályokra utalva, az ötödik korosztály felállítását ellenezték s így a negyedik korosztály már legközelebb igénybe vétetik. A jövő sorozás eredményétől függ, hogy az ötödik korosztály tényleg felállítatik-e? —

A budapesti országos kiállításnak, melyet folyton nagy közönség látogat napról napra, az elmúlt héten magas vendége volt Sándor bolgár fejedelem személyében, ki a kiállítás megtekintése végett másfél napot töltött hazánk fővárosában. A fejedelemre a kiállítás nagy hatással lehetett, mert egy Zichy Jenő grófhhoz intézett s saját kezűleg írt levelében azt írja, hogy a budapesti kiállítás tulszárnyalta legmerészebb várakozását s hogy a csodálkozó idegen ritkán látott még ilyen sikerült kiállítást ilyen gyönyörű keretben. — Május 2-tól jul. 12-ig bezárólag belépti díjakból összesen 373.936 frt 40 kr. vétetett be.

Spanyolországban a kolera járvány folyton terjed. Hivatalos kimutatás szerint máj. 20-tól jul. 7-ig tiz kerületben összesen 28.000 ember betegedett meg és 12.350 halt el koleraiban. Madridban állítólag csak 191 betegedési eset és 113 halálozás fordult elő.

Helyi és vegyes hírek.

— **Lopás.** Bozó Anna helybeli születésű hajadon Szegeden volt szolgálatban. — A múlt héten különféle ruhaneműekkel megrakodva igyekezett vissza szülei házához, de az utolsó pillanatban érte utól a nemezis, mert mielőtt a községet elérte volna, a csendőrök által gyanuba vétetvén, elfogott. Kérőre vonatván kisért, hogy valami házfeltörésnél vett részt.

— **Felfüggesztett eljárások.** Szegváron a bíró és közgyám állásaitól felfüggesztettek.

— **Zene a fürdőnél.** Robicek tiszai fürdőjében hetenkint kétszer, szerdán és szombaton, a fürdő közönség mulattatása céljából zeneelőadások lesznek. — Azt hisszük, Robicek urat is kielégíti a fürdő saison, mert e forró napokban egyszerre 70-90-en rohanják meg a fürdőházat.

— **A posta munkaszünet.** A postaigazgatóság tudatja a közönséggel, hogy a közlekedési miniszter leirata folytán a hazai postahivatalokban vasárnaponként a hivatalos órák korlátozva lesznek az egyes hivatalok helyi viszonyai szerint. — Kivételt a vasárnap csak akkor képez, ha arra karácsony, újév vagy husvét esik, vagy pedig árvíz, hófúvás vagy más rendkívüli körülmény rendes szolgálatot kíván.

— **Termeljünk kendert.** Szegeden állami segítség mellett kender beváltó és kikészítő-részvényekre fektetett ipartelep létesített. Ezen társulat felhívást intézett a környékünkbeli gazdákhöz, hogy részére kendert termesztessenek. Községünkben f. hó 11-én volt erre nézve az értekezlet Stammer Sándor alispán ur elnöke alatt. — A feltételeket jövő számunkban ismertetni fogjuk gazda közönségünkkel.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Kocka Anna, férj. Tulkós Gáspárné folyó hó 12-én délelőtt öngyilkos

sági szándékából fölakasztotta magát. — Tettét, mielőtt a halál beállt volna, észrevették s a kötelelet levágták. Az alkalmazott élesztési kísérletek eredményre vezettek ugyan, de az asszony még mindig reménytelen állapotban van, beszélni egyáltalában nem bír.

— **Lopás.** Uglátszik az e nemű közlemények lapunkban állandóan helyet foglalnak. Legutóbb e hó 14-dikére virradóra Jaksa János gátnak két lovát és egy szopos csikóját loptak el. A káros nyomban utána látott lovainak, s úgy látszik jó helyen tapogatódzott, mert eljárásának és kutatásának köszönheti, hogy míg Hódmezővásárhelyen járt, két lovát haza vezették; a csikót pedig, midőn a városi kapitányi hivatalnál másod ízben megjelent, ott találta bitangóságban elhelyezve.

— **Hirtelen halál.** Szabó Apátor János, Diamant Ignác részese, e hó 15-én hajnalban még aratott s d. e. 10 órakor már meghalt. Halálát agyszélhűdés okozta.

— **Oktalan ijesztgetés.** A napokban egy asszony fűvet szedegetett, miközben egy másik őt hátulról körülkarolva, „bakk“ szót kiáltva fülébe, megijesztette. Az asszony az ijedtségtől erős görcsöket kapott, a mely napokig tartott.

— **Az országos kiállításhoz.** Csongrád megye tanfelügyelője, községünk tanítói karából Hám János igazgató tanító és Gelsy Péter iskolaszéki jegyző és a II-ik osztályú fiúiskola tanítóját választotta ki az országos kiállítás megtekintésére, a kik is a képviselő testület által megszavazott segélyvel e héten utnak indultak.

— **Pincérlányból grófkisasszony.** A Király-utca egyik éjjeli kávéházában hosszabb idő óta egy szép, szelid arcu és modoru leány vonta magára a vendégek figyelmét. A csinos pincérlélynak sok volt az udvarlója, de ő egyikre sem hallgatott. Egy héttel ezelőtt a főváros egyik legelőkelőbb szállodájába hívták Mariskát. Az üzenethez csak annyit mondott, hogy egy öreg ur hivatja a kisasszonyt. Mariska nem akart elmenni és fölkererte a kávéház tulajdonosát, ki őt ugyyszólván leányának fogadta, menjen el a szállodába és tudja meg, hogy az idegen miért hivatja. A kávéház tulajdonosa felkereste az idegent. Egy öreg ur volt, ki szívélyesen fogadta vendégét, és láthatólag meglegedett mosolylyal vette tudomásul, hogy Mariska idegenekhez nem szokott eljárni. Nagy érdeklődéssel tudakozódott a fiatal lány sorsa iránt. A kávéház tulajdonosa elbeszélte, hogy Mariska a főváros körül fekvő helységek egyikében született. Fiatal korában került Budapestre, nem sokkal azután a kávéházba, ahol mai napig is megőrizte szelid, ártatlan modorát. Az idegen feszült figyelemmel hallgatta az elbeszélést, azután így szólott: — Gróf vagyok és néhány év óta gazdag. Körülbelül két évtized előtt, mint szegény katonatiszt állomásoztam a főváros közelében egy kis faluban, hol megismerkedtem a helység bírájának gyönyörű szép leányával. Megszerettem az egyszerű leányt, ki teljes odaadással viszonozta érzelmeimet. Föltett szándékom volt, hogy a mennyire anyagi viszonyaim engedik, kitaníttatom és nőül veszem. De a sors nem így akarta. Sürgősen el kellett utaznom. Ezredemet máshová helyezték és egy levél hazahívott Franciaországba egyik gazdag rokonom halálos ágyához. Nehezen tudtam elválni kedvesemtől, ki ekkor már kétszeresen érezte a válás fájdalmait, mint szerető és mint anya. Rokonom halála által nagy örökség szállott reám. Ügyeim rendezése sok időt vett igénybe, sokat és sokfelé kellett utaznom, elhagytam a katonai szolgálatot is, azután minden áron azon voltam, hogy megtudjam valamit kedvesemről és gyermekéről. Végre sikerült annyit megtudnom, hogy a bíró szép leánya férjhez ment. Megnősültem én is. Évek múltak és fiam nevelője kíséretében hosszabb utazásra indult. Csak nemrég tért haza, elbeszélte élményeit és különös esetre hívta fel figyelmemet. Budapestben, a hová a kiállítás megnyitására jött, egy éjjeli kávéházban megismerkedtem egy pincérlánnyal, a kiről mindenki azt mondta, hogy jó és erényes leány. A szép pincérlány felkeltette érdeklődését. Beszélgetésbe ereszkedtem vele, többször fölkereste a kávéházban és egy este, a szép leány, ki bizalommal viseltetett iránta, megmutatta neki medaillonját, mely, ugymond, legdrágább kincse, édesanyjától egyedüli öröksége. E medaillonban egy arckép volt, az én arcképem. A medaillon ugyanaz volt, melyet a gróf, mint katonatiszt, ajándékozott kedvesének, ki nem ment férjhez, hanem életet adva gyermekének, meghalt. A szép Mariska most egy első rendű nevelőintézetben, mint grófkisasszony nyeri kiképeztetését. Atyja leányának fogadta, — a kávéház tulajdonosnak pedig néhány száz frankot fizetett, a miért leányáról gondoskodott. — Így lett a pincérlányból grófkisasszony.

— **Férfi, a ki szoptat.** A Székely Nemzetben olvassuk a következő furcsaságot: A Darwin-féle

visszaesésnek igen eklatans példáját szolgáltatja a f. r. . . i koreszmáros. Arról van szó, hogy ez az uri ember a szolgálója kis gyermekét, míg az dolga után lát, rendszeren szoptatja. A nem mindennapi dolgnak sok bámulója akad.

— **Csupa szeretetből.** A fiatal házaspár az asztalnál ül s nagy kedvetlenséggel eszegeti a szőlőt csemegét. A kis menyecske kissé bosszusan mondja: „Maga oly kedvetlen édesem, hogy bizonyosan vágyódik a legény állapot után!“ „Nem én, mentegőtődzik a férj, sőt ellenkezőleg, annyira megszerettem a házasság életet, hogy ha ma meghalnál, holnap újra megházasodnám!“

— **Ur és szolga.** — Adtál-e a lónak abrakot Miska? — Igenis adtam. — Sokat adtál? — Igenis kérem átossággal, sokat adtam. — Tán nem is kellett volna oly sokat adni! — Nem is oly sokat adtam kérem átossággal. — Kevés is elég lett volna neki. — Nagyon keveset adtam neki. — Talán jobb lett volna, ha semmit sem adtál volna. — Nem is adtam biz én egy szemet sem nekik.

— **Gavallérok apácaruhában.** Fiadelfia, a quákerek városa nagy izgatottságban van. A jeunesse dorée két tagja olyan téfát követett el, a mely méltán beillik vigjátékba s érdemes az elbeszélésre. Egyik legjobban hirben álló, magasabb leánytanítónő nevelőintézetet, mely az északi külvárosban van, két fiatal apáca kereste föl, könyöradományt gyűjtve betegek és szegények számára. A nővérek zárt kocsi-ban érkeztek s az intézet tulajdonosnője barátságosan fogadta őket; végig vezetette az épület minden részén a konyhától a hálószobáig. A nővérek különösen nagy érdeklődést mutattak a növendékek iránt, kik valamennyien tekintélyes családokból származnak és engedélyt kértek, hogy jótékony céljaik érdekében aláírást nyithassanak. A fiatal leánykák kész örömmel jegyezték be és fizették ki adományaikat, melyekért a jámbor nővérek testvéri csókkal mondtak köszönetet; az ölekezés és a csókolózás a bucsuzásnál ismétlődött. Ezután kocsijukhoz siettek, mely a kapu előtt várakozott. A növendékek egyike, egy kíváncsi gyermek, még egy bucsupilantást akart vetni a kedves nénikére s utána lopózkodott; a következő percben azonban megrettenve rohant vissza és beszélt el, hogy a mint a néni a kocsi-ba léptek, az apácaruha alatt férfinadrágot és cipőt vett észre. Az intézet tulajdonosnője hallgatást parancsolt, de a növendékek oldalát furta a kíváncsiság, hogy kiül kapták a testvéri csókokat s saját kezükre nyomozást indítottak. Ebből aztán megtudták, hogy a látogatás egy fogadás eredménye volt, mely a város egyik legexkluzívabb klubjának két tagja kötött. — Ezer dollárba fogadtak ugyanis, hogy lehetséges-e fiatal embernek bejutni az intézetbe s azt minden részében megtekinteni. A fogadás eredménye nagy feltűnést keltett. Az intézetben összegyűjtött ötven dollárt a fiatal urak egy árvaháznak ajándékozták.

— **Báró Wodianer Mór,** a Szolnok tőzsomszéd-ságában fekvő Szanda uradalomnak ura, f. hó 8-án bádeni nyaralójában elhunyt. A boldogultban nemcsak az osztrák magyar pénzügyminisztérium egyik legkiválóbb tagja, de egyszersmind egy jó érzésű hazafi, — ki benső vonalozással viseltetett magyar hazájához — dült ki az élők sorából, nagy szellemi képessége, éles elméje s helyes ítélőképessége fölötte becessé tette személyiségét minden nagyobb szabású pénzügyi lebonyolításánál, melyek hazánk érdekében kezdeményezettek kormányunk által, — vesztése ennélfogva súlyosnak és pótolhatatlannak tartható. A lánchid építési költségéhez szükséges pénz előteremtésében szintén tevékeny részt vett. Vagyona 20—25 millióra becsültetik, egy fia és három férjezett leánya maradt. Hált teteme a Szanda uradalomban levő családi sírboltba temettetett el.

— **A varrónők figyelmébe.** A nőknek általános az a szokásuk, hogy varrás után a cernát fogukkal tépik el. Mint a „P. H.“ írja, — e rossz szokásnak nemrég áldozatul esett egy bolognai parasztlány, a kinek bátyját egy veszett kutya támadta meg, de csak nadrágjába harapott egy jókora lyukat. Az ember ezt nővérel varratta be, ki a cernát fogával eltépve, az által a veszett kutya mérgéből a szájába jutott egy kevés, mitől aztán ő maga is megveszett s iszonyu kínok közt halt meg.

— **Romboló jégesés.** Bánffy Hunyadról (Erdély) távirják jul. 10-ről: Ma délután óriási, emberi képletet fölülmuló jégvihar pusztította el Bánffy Hunyad határára. A jég ökölnyi szemekben esett s tönkretette, földig leverte a termést. A mi élő állatot kint a szabadban kapott a vihar, azt a borzasztó jégesés mind agyonverte. Juhok, madarak s mezei vadak hevernek a mezőn agyonütve. Magában a városban a házak egymásután dőlnek össze, szakadnak be. A kár körülbelül 100—120 ezer forint. A nyomer leirhatatlan.